

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 M. M.
Pagant per any, una penja de rebueta

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 4, PRINCIPAL
DEPRINTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 3 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - IMPREMTA, 2.290

ANY X-NUM. 2.902 BARCELONA, DIMECRES 19 DE FEBRER DE 1913 UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

ÚLTIMS DIES

DE LA

Gran Exposició i venda

DE

GENRES BLANCS

Roba blanca feta, per a senyora i nenes, Llençols, Manteleries, Estors, Tires brodades, Puntilles, Mocadors, Cotilles, Davantals, Bruses, Bates, Colls, Punys, Camises, Genre de punt, Madapolans, etcètera, etcètera

Preus considerablement reduïts

Catalana de Gas i Electricitat, S.A.

Abans «Sociedad Catalana para el Alumbrado por Gas»
Constituida en 28 de gener de 1843

Capital social: 40.000.000 de pessetes

Suscripció pública de 20.000 Obligacions Hipotecaries
4 1/2 % lliure d'impostos presents i futurs

Aquestes Obligacions són de 500 pessetes nominals cada una amb interès de 4 1/2 % anual, lliure d'impostos, pagadors per trimestres que venen a primer de juliol, primer d'octubre, primer de gener i primer d'abril de cada any.—Excepcionalment el primer cupó de juliol pròxim serà de 750 pessetes, corresponents a 4 mesos d'interès. Se reemborsarà per sortejos anuals en el plaç de 47 anys des de 31 de desembre de 1915, data en que s'extingirà el primer rebors.

GARANTIES: Primera hipoteca sobre la Fàbrica d'Electricitat i edificis annexes del carrer de Roger de Flor de Barcelona, amb sa maquinària, transmissions, d'ús i les xarxes de canalització que formen part de l'exploitació elèctrica, a més de la garantia general de la Societat.

La BANCA ARNUS, en unió dels Srs. TABERNER, CARLES-TOLRA i MANAUT, S. en C. amb el SINDICAT DE L'ASSOCIACIÓ DE BANQUERS DE BARCELONA, han adquirit en ferm les esmentades obligacions i les ofereixen en suscripció pública que tindrà lloc el dia 20 de febrer actual, de 9 a 18, en les oficines de les següents cases de Banca:

Banca Arnús, Succorsora d'Evarist Arnús, Taberner, Carles-Tolrà i Manaut, S. en C., Societat Anònima Arnús-Garí, J. Marsans Raf i Mils, Garriga Nogués nobots, S. en C., Tusquets i O., Filla de F. Mas Sardà, Nonell, Rovira i Matas, Rosés i O., Pere Mir, Parassola i Oaralpa

CONDICIONS DE LA SUSCRIPCIÓ

El preu de suscripció és de 97'00 o siguin 485 pessetes per títol, a pagar en la forma següent:

Ptes. 50 a l'acte de la suscripció i
435 el dia 4 de Març pròxim

TOTAL. Ptes. 485, entregant-se els títols definitius amb cupons calculats des de primer de Març pròxim.

Se gestiona l'incursió d'aquestes Obligacions en la cotització oficial de la Borsa de Barcelona.

Si en la suscripció pública se demanessin major nombre de títols dels oferts, se procedirà a prorrateig, descomptant les fraccions inferiors a mig títol.

Les suscripcions per correspondència se rebent des de avui en els Establiments més anunt indicats.

Barcelona, febrer de 1913.

FALTA MERITORI

que tingui bona lletra i alguna pràctica. Darrà raó a l'administració d'aquest diari.

Si arisa a D. Josep Cartamil que reculli de Llista Correus una carta certificada que hi té.

Revista estrangera

La resposta de França

Deien abans d'ahir, parlant de l'augment dels armaments terrestres a l'Alemanya, que no semblava probable que la França se resignés a quedar en una situació de força inferior respecte al Imperi germànic. En efecte: ja s'ha fet públic que el govern francès està acabant d'estudiar tres projectes de llei que tenen per objecte un ràpid creixement de les forces terrestres.

Què ha passat per a que l'Alemanya vulgui ara augmentar tant formidablement el seu exèrcit? Perquè s'examina el nombre de soldats en servei actiu que durant les últimes dècades han tingut la França i l'Alemanya, se troba que ara té aquesta un major marge de superioritat numèrica que abans. Heusaquí les for-

Aquesta situació no poden sofrir-la els militaristes alemanys. Ja que per la qualitat l'exèrcit francès ha igualat a l'Alemanya, volen superar-lo per la quantitat. Les lleis militars en preparació a l'Alemanya alevien d'aquí a quatre anys a 800.000 homes el contingent de l'exèrcit permanent en temps de pau.

Però la França ha respost: A l'augment militar alemany hi correspondrà un augment francès. Sembla que'l govern de M. Briand proposarà les següents lleis:

1. Concessió urgent d'un crèdit extraordinari de 70 a 80 milions per a acabar enguany mateix diverses importants reformes de material de guerra que s'havien escalonat en diversos anys.

2. Un crèdit de 500 milions per a nous armaments, com es ara obres en les places fortes, materials i municions de artilleria i aeronàutica militar.

3. Augment dels efectius militars, pels reenganxaments, pel recrutament de major nombre de tropes africanes i per l'allargament del temps de servei.

Mentrestant la boja cursa dels armaments no para.

A. R. I. M.

ECOS

EL PLET de les Notaries torna a estar d'actualitat. D'actualitat és, doncs, l'actualitat que anem a relatar.

El comitè de Romanones, al rebre dies passats a una comissió d'estudiants catalans del Doctorat de Dret que li anà a fer a mans un document relatiu a les oposicions per a les vacants de notaries, va haver de parlar de la qüestió.

I a fe que n'estava enterrat, el pobre home! A les primeres paraules ja demostrà que no'n sabia res. Els nostres estudiants se miraven i mig-riuen.

Un d'ells parlava de la situació dels països d'Espanya on regia l'anomenat «dret foral».

—Ah, sí! — feu en Romanones — el dret foral... Hi ha dret foral a Catalunya, i a Nabarra... i a... i a...

Res: que'l president del Consell de ministres no sabia cap país més de «dret foral» i és aquest home qui, junt amb en Barroso — tant ben enterrat com ell — ha de resoldre el plet de les Notaries, transcendental per al Dret català i per a Catalunya. El «dret foral» quedarà ben servit!

L'ANTONI LOPEZ està realitzant un «tour de forces» editorial. En vuit dies haurà imprès una obra utilíssima per a tots els que escriuen en català i sobre tot per als periodistes, correctors de proves i tipògrafs: un «Vocabulari ortogràfic», on s'apliquen pràcticament les Normes de l'Institut d'Estudis Catalans. El Vocabulari conté més de 6.000 articles, i amb ell se pot resoldre a l'acte qualsevol dificultat. S'ha de doblar la «de tal paraula? Ha d'escriure's tal altra amb qüestió? Ha d'ésser una «o» bé una «e» tal o qual vocal tònica? Doncs el Vocabulari ortogràfic ens ho dirà tot seguit.

Ademés, ens donarà la solució de ceres difícils lèxiques i ens establirà molts castellanismes. Ha confeccionat aquest Vocabulari el nostre estimat company Rovira i Virgili.

Tenim entès que a fi de setmana el suau opuscle apareixerà.

AQUESTS DIES Lleida ha sofert una tempesta petita invasió de cinc homes que se diuen representants d'una arbitratja «Escola mediterrània».

Un d'ells hi ha donat una conferència i tots, després, han passat uns dies a la vella ciutat, endintant-se en lo més recòndit i en lo més íntim des de la noble manifestació que te en la seva admirable democràcia, fins a l'abundància i pintoresca ginebrina, que constitueix els seus baixos fons.

Com a rastre del seu pas, a més d'algunes administracions i no pocs sorpreses, aquests cinc homes que's diuen Diego Ruiz, Enric Dieste, Joaquim Suayer, Miquel Martínez i Marius Aguilera, han deixat una plana per a l'estimat «El Ideal», de la qual es aquest pagament.

«Pletòrics en potencia, esperes la pletòria de realitat i vida, tranquil·litat i confiança, per a d'aquí a pocs, posar poquíssims anys. De paisatge, de femsina, d'anima diferent a lo mediterrani nostre, ets encara, oh liberal Lleida, una tonallitat nova — i necessària — en el nostre renaixement. La tragedia de la teva seua grandiositat ens està al cor, ens està ja per sempre a lo millor de l'ànima, i les llàgrimes de Mossèn Cinto, vessades un jorn davant les sacres ruïnes, han estat a punt, aquest matí, d'esser les llàgrimes nostres. Sepulcres profanats, capítols i columnes a l'abandó barrejats de les tropes den d'Aubigné són la prova directa de que l'imperialisme ho és tot: oriental, nòrdic, austriac, tot, menys nostre, tot menys atenció, tot menys hel·lenic. La seva Paheria es lo que més, en la seva historia, estimem. I amb la Paheria, l'intervenció del valí teu magnànim, al qual havíem de deu'tre catalans, un dia els inicis remotíssims de la meravella de Poblet».

Articles del Doctor Martí i Julià

De Terrassa:

Grup Catalana, Antoni Torrella, Joan Rocabert, Joan Feyner, Ricard Raimond i J. A. Boada

De Bellcàstria:

Jaume Rialp i Ribes, Jaume Arqué i Clapés, Ramon Castells i Guasch, Ramon Guasch i Santanyes, Josep Mallofré i Domingo, Josep Rubió i Roldà, Blai Tassies i Pons, Joan Armengol i Coll, Lluís Ricart i Sabater i Joan Peris i Vilaseca.

De Barcelona:

Ramon Torró, Josep Canela, Carles Socdes i Pere Ventós.

La trévol gazetilla

El trévol gazetiller podrà oferir-vos avui quelcom d'actualitat, o al menys relatiu amb alguna cosa actualíssima.

M. Poincaré, investit ahir amb la suprema magistratura de la República Francesa, és home que no practica els sports. Però lo que's diu cap sport, ni sisquerra el de la caça. I tots sabem quina falta li ha de fer la pràctica cinegètica per a omplir amb perfecció els devers presidencials.

En efecte, quin paper farà el qüefe de la França, quan l'etiqueta mani obsequiar a un príncep estranger amb una caçera? Com quedarà la nació, patria del mateix St. Hubert, patró dels caçadors, amb un representant que ni sisquerra té paciència per a passar-se les hores mortes en un punt estratègic, esperant les daines, les llebres, o els cerves?

Aquest greu conflicte preocupa en aquesta hora als francesos. Però la solució no's veu fàcil.

En Loubet i en Fallières, a dir veritat, no eren grans caçadors. Però's feien càrrec de les funcions de l'ofici i amb la més bona fe posaven de sa part tot lo possible per a complir. Però en Poincaré... en Poincaré... ni li passa. Ell no practica cap sport. Tot lo més és aficionat a una tant sedentària i botiguera diversió com és el dòmino. I del dòmino no's vol sortir.

Diguem, per això, que entre's dos presidents i en Poincaré hi ha alguna diferència. Potser en això mateix la podriem trobar. En Loubet i en Fallières, presidents bons jans, decorats, símbols de la República però sense intervenció en el govern de la República, poden aprendre a caçar per a complir amb l'etiqueta. En Poincaré farà jugar al dòmino als altres.

Lo de les Notaries

Centralisme vergonyós.-La solució (!)

El govern ja ha fet saber la solució que dona a la qüestió de les Notaries. Els diaris d'ahir insertaren una versió reduïda en el Col·legi d'Advocats de Madrid, que té tots els caràcters d'una nota oficiosa. L'impressió que ha causat ha sigut deplorable, de profunda indignació: la solució que sembla es vol donar a la qüestió, constitueix una burla sarcàstica, constitueix una demostració de l'estultícia centralista. El govern central, pesi a qui pesi, no vol transigir; el seu ideal fervorosíssim és supeditar les terres hispàniques, i d'una manera especial Catalunya, al Madrid buròcrata i paràsit.

I per a arribar an això ho sacrificaria tot; es col·loca enfront de l'opinió, rebutja les vocacions modernes, agravia i ofèn als nostres sentiments generosament patriòtics. L'Estat espanyol no té remei; l'anany centralista i uniformador constitueix la seva deriva constant i avassalladora: tota l'organització administrativa, tots els òrgans de l'Estat, estan articulats baix el pes de la centralització exorbitant, la seva funció resta allunyada i divorciada del poble i dels interessos generals.

El govern, davant del clam de Catalunya, no retrocedeix, ni manté l'estatu-quo, sinó que avança. I per a lograr això hi posa tot el seu afany; dicta disposicions d'un modus tumultuos, abigarradament legis amb R. O. i R. D., i dintre de tot hi deixa notar el seu pensament de oligarqua absolut i tirànic. En lloc s'hi troba una raó minsa del seu criteri centralista.

Quan el decret den Dato, que creà el cos d'aspirants i centralitzà el torn d'oposició a Madrid — sense que ningú ho demanés — la protesta catalana va lograr deixar a les Audiències Territorials el torn d'oposició, però quedà centralitzat el cos d'aspirants, i se desposseí a les Audiències del dret de redactar el programa, que naturalment havia d'esser únic per a tot Espanya. Altres disposicions del poder executiu prepararen el R. D. den Barroso, el qual, seguint la ruta, centralitzà totes les oposicions. La obra ja la teníem acabada; però vingué la protesta forta i vehement de Catalunya; el govern prometé... i dona la solució que's diaris d'ahir publicaven.

El torn d'oposició se divideix per a Notaries determinades i directes. Doncs bé, el govern convoca oposicions a Madrid pel primer, i per l'altre mig torn, el directe, declara que's faran a les Audiències. Es a dir, promet presentar un projecte de llei, lo qual suposa, que compleixi la promesa i que vulguin fer-lo aprovar per les Corts, i tot això és molt suposar.

Però, en fi, amb els propòsits del govern, les oposicions a les Audiències es farien cada vuit o deu anys per a tres o quatre Notaries. Ja no cal dir que a aquesta minúscula facultat, d'aquí un quant temps, el govern, seguint la deriva centralista, es cuidaria d'abolir-la.

La llei de 1882 i el corresponent Reglament que amb tant bon seny disposaven la celebració de totes les oposicions a les Audiències, sense parlar de programa únic, resta gairebé anulada o millor dit, completament anulada, perquè no creiem que'l govern presenti el projecte de llei anunciat en la versió dels diaris.

Després d'això, enfront d'aquesta indigna mofa, tenim de proclamar que'l govern no's mereix cap consideració. Fins els pessimistes esperaven una solució més satisfactoria; esperàvem que al menys se derogaria el decret Barroso portant el torn d'oposició a les Audiències. Però la solució d'ara és inesperada, demostra un despreci tant gran als desitjos de Catalunya, que un dubta si cal abandonar

Una altra exposició al govern

Firmada pels senyors Brocà, degà del Col·legi d'Advocats; Maluquer, president de l'Acadèmia de Llegislació i Jurisprudència; Permanyer, degà del Col·legi de Notaris; Puig de la Bellacasa, degà del Col·legi de Procuradors; Domènech i Montaner, president de l'Ateneu Barcelonès; marqués de Camps, de l'Economia d'Amics del País; Calvet, president del Foment del Treball Nacional; Puig, de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; Sedó, president de la Cambra Mutua de la Propietat Urbana; marqués de Torroella de Montgrí, president de la Cambra de Comerç i Navegació, i Rubió i Lluch, president de l'Institut d'Estudis Catalans, s'ha dirigit una exposició al president del Consell de ministres.

L'extensió d'aquest document ens priva de publicar-lo íntegrament, lo qual ens dol de debò. Però els firmants, com ja diuen, sols han fet una exposició resum de les moltes que s'han endressat al govern en aquesta important qüestió de les Notaries. Fan remarcar que'l sistema d'oposicions a les Audiències ha produït un cos de notaris capacitats i han fet un gran bé al Dret Català que practica i estima la nostra gent. No s'evitaria — diu — amb posar en el programa punts de Dret i idioma català l'inconvenient de fer-se a Madrid, doncs el dret de les regions es coneix havent-hi nascut i viscut el seu ambient.

La centralització ha de produir un cos de notaris ineptes que inspiraran desconfiança i rebauran el seu elevat ministeri. El document que extractem contra l'argument paradoxal de que amb la centralització s'eviten gastos i molesties. Se recorda al govern l'opinió unànime de Catalunya i les promeses governamentals. Acaben demanant el restabliment de la llei del 1882 i el seu reglament.

Ambeduques exposicions hi acompanyen una copia de les que li endressaren moltes entitats i els estudiants de Dret.

Tenim notícia de que avui dimecres, a les set de la tarda, se celebrà a l'Ateneu Barcelonès una important reunió de diputats i senadors per Catalunya, a més de les entitats que firmen l'exposició transcrita.

Els estudiants de Dret

A l'Universitat ha causat molt mal efecte la solució que sembla es vol donar a la qüestió de les Notaries. Entre els estudiants de Dret se comentava amb indignació aquesta darrera mofa del govern.

Avui es reuniran els que formen la comissió i que amb tanta constància i patriotisme han treballat en aquesta qüestió.

Els socialistes contra "La Publicidad"

Se'ns ha demanat la publicació del següent document:

«Señor Director de «La Publicidad»
Presente

Muy señor nuestro: Los firmantes que formamos la Comisión nombrada por la

Les próximas elecciones provinciales

Oficinas electorales

Ciudadanos: Convocados pel proper diumenge, dia 9 de març, les eleccions provincials: la J. M. d'U. F. N. R. ha disposat l'obertura de les Oficines d'informació electoral que funcionaran en la següent forma:

OFICINA CENTRAL

C. N. R. del carrer de Pelai, nombre 42, pral. Hores: de 10 a 1, de 3 a 7 i de 9 a 11 del vespre.

OFICINAS DE DISTRICTE

C. F. N. R. Fivaller, Ateneu del districte VI, Concell de Cent, 264. De 9 a 12 del vespre.

C. N. R. de Sant Gervasi, Laforja, 222. (Camp den Galvany). Tot el dia.

A. N. R. de Sant Andreu, Doctor Sampons, núm. 90. De 6 a 11 del vespre.

C. R. F. N. d'Horta. — Plaça de les Creus, nombre 7. De les 8 a les 9 del vespre.

Centre d'U. F. N. R. de Santa Coloma de Gramanet. — De les tres a les 10 del vespre.

Se prega als electors no esperin els últims dies l'examen de les llistes, doncs les aglomeracions dificulten la bona informació.

El nostre Manifest

El manifest que la Junta Municipal del nostre partit ha fet públic, ha produït una satisfacció en la nostra gent i ha merescut l'aprovació de tots aquells per a els quals la lluita electoral no es un fi, si no un medi.

No podia esser altra cosa. El nostre partit no pot prestat-se a les aliances injustificades a que se'l convida cada vegada que hi han eleccions, ara per certes esquerres, ara per les dretes; No pot anar

Agrupación Socialista de Barcelona

adherida al Partido Socialista Internacional, al objeto de aclarar una cuestión de honor para nuestro partido, cuestión provocada por ese periódico de su dirección, conforme precisaremos luego, tienen el sentimiento de manifestar lo siguiente:

1.º Haber visto con disgusto la publicación del sueto que bajo el epígrafe «Los socialistas» apareció en la sección titulada «Política» de «La Publicidad» en su número correspondiente al día 9 del corriente mes de febrero. En nombre de nuestro partido formulamos la más enérgica protesta, lo mismo por lo que se refiere al texto que por el espíritu e intención que entraña dicho sueto.

2.º Que para hacer honor a la seriedad de ese periódico de su dirección, al propio tiempo que para proporcionarnos a nosotros las facilidades necesarias para poder obrar en consecuencia, en nombre de nuestro partido invitamos a usted a que haga pública revelación del nombre del autor del referido escrito, así como de la persona que en él se alude sin nombrarle. En tanto que se nos complazca en tan justa pretensión, negamos en absoluto que el mencionado sueto sea producto ni inspiración de ningún afiliado a nuestra organización, como en él se afirma, y en este caso, no tiene para nosotros ningún valor el escrito de referencia.

3.º Así mismo negamos que en nuestro partido exista individuo alguno que reúna las pérfidas condiciones que en el referido escrito se aluden, y así seguirá siendo, en tanto no se demuestre otra cosa. Las prácticas establecidas por nuestro partido con respecto a la admisión de afiliados nos permiten, y aún nos obligan, hablar así, rechazando toda especie insidiosa.

4.º La dignidad del Partido Socialista Obrero, ofendida por el anónimo autor de dicho sueto, exige de nosotros este comportamiento, y de las consecuencias que en todos los órdenes ello ocasiona, haremos responsable a esa dirección, si se negara — lo que no esperamos — a revelar el verdadero autor de tan desdichado escrito.

Hechas las precedentes manifestaciones, debemos declarar que no somos de los que se preocupan mucho de esta clase de asuntos cuando los agravios vienen de un campo político contrario, pues aviadamente si hubiésemos de replicar a especies de tal naturaleza. Para la propia satisfacción nos basta a todos los compañeros el juicio que forme nuestro partido con respecto a los actos de sus afiliados, y de nadie más esperamos avisos, ni necesitamos de nadie lecciones para llevar adelante nuestra labor, conducta adoptada en todo el mundo por la clase obrera consciente.

Pero en el presente caso, dadas las circunstancias en que se halla colocado el partido republicano reformista, que trata de llegar a una inteligencia con nuestra Agrupación para constituir en Barcelona el Comité de Conjunción republicano-socialista, nos duele muy de veras recibir una ofensa del órgano oficial en la prensa de quienes dicen querer ser nuestros aliados — y lo son, en cierta manera, desde el momento que integran la Conjunción en Madrid, — y debemos rechazar con toda energía dicha ofensa, torpe e impolítica.

Rogándole, señor Director, haga pública la presente carta en toda su extensión, a la brevedad posible, con objeto de evitarnos la molestia de hacerlo nosotros por nuestra cuenta, quedamos suyos y atentos seguros servidores. Bas y Socia, Jaime Carbó, Juan Silvestre.

Barcelona, 11 de febrero de 1913.

amb els immortals, amb els anticatalans, amb els desarrelats. Per a defensar i organitzar la Mancomunitat, no pot demanar els vots del poble de braços amb els que combaten aquest projecte, de mínim contingut autonomista. I això, que es de simple lògica política, ve a dir el Manifest, interpretant el pensament del nostre poble.

Però nosaltres no ens hipotequem la llibertat d'acció per a l'avenir. L'unió que ara es extemporània i injustificada i no demanen més que's que busquen un efecte polític o van a pidolar una acta que no poden aconseguir pels seus vots, pot fer la precisa la desatentada conducta de les dretes, en son afany de voler acaparar una representació que lleugirament no poden tenir.

Hi ha en aquest document un clar sentit de realitat i un acabament a les idees i a les superiors conveniències de la democràcia catalana. Hi ha ademés una perfecta conformitat amb la manera com el poble aprecia la situació i l'estat de la política.

Unions que impliquen sacrificis dolorosos, tant en l'orde de les idees com en el dels procediments, no se'ns poden demanar, i menys per qui ho fa insultant i per qui acaba de separar-se de nosaltres. Té prou personalitat i prou solvència l'U. F. N. R. per a presentar-se sola davant del cos electoral i amb l'integritat del seu programa: Qualsevol companyia de gent que no comparteixi el nostre credo, fora una sensible amputació en nostres idees en el moment de sa propaganda o una actuació que's elevaria l'unitat i la difiançat que deu esser la norma del nostre partit.

A l'unió de les esquerres no més hi aniran quan aquestes esquerres hagin modificat la seva significació i la seva conducta, o quan l'impenta del bloc dretista i reaccionari sigui un greu perill per al a vida de l'ideal republicà de Catalunya.

